

Vad är Vadstena-Akademien?

1. EN SOMMAROPERAFESTIVAL

Sommartid ges operaföreställningar samt konserter och kurser i de olika historiska miljöerna i Vadstena. Verksamheten grundades 1964 av sångläraren Ingrid Maria Rappe. I Vadstena hörs operahistoriens vingslag. Redan 1654 spelades opera på **Vadstena slott** - troligen för första gången i Sverige! Drottning Christina hade detta år inbjudit en stor operatrupp under ledning av kompositören Vincenzo Albricci. På flykt undan pesten lämnade truppen Stockholm och begav sig till Vadstena...

Vadstena Gamla Teater, byggd 1825 innanför klostermuren, är Sveriges äldsta privat byggda teater.

Vadstena-Akademiens föreställningar är resultat av

2. EN KURS FÖR BLIVANDE PROFESSIONELLA MUSIKTEATERARTISTER

Hundratals sångare har deltagit under åren, bland de etablerade t.ex. Britt-Marie Aruhn, Stefan Dahlberg, Elisabeth Eriksson, Carl Johan Falkman, MariAnne Häggander, Hans Josefsson, Thomas Lander, Gunnar Lundberg, Hillevi Martinpelto, Lars Martinsson, Lars Magnusson, Carina Morling, Lena Nordin, Catharina Olsson, Anne Sofie von Otter, Anita Soldh, Mikael Samuelson och Thomas Sunnegårdh.

Många av de musiker som deltagit i Vadstena är nu konsertmästare i vårt lands symfoniorkestrar. Regissörerna Göran Järvefelt, Torbjörn Lillieqvist och Per-Erik Öhrn har alla gjort sina första uppsättningar i Vadstena, liksom även koreografen Mats Isaksson och dirigenten Arnold Östman som, innan han blev chef för Drottningholmsteatern, under tio år var konstnärlig ledare i Vadstena.

Studierna i Vadstena, som bl.a. innefattar scenframställning, uppförandepraxis och stilhistoria baseras på ett

3. "OPERA-ARKEOLOGISKT" FORSKNINGSPROJEKT

Vadstena-Akademien bedriver en unik studie- och forskningsverksamhet, som rörer riksomfattande och internationell uppmärksamhet. Genom framtagning av verk ur europeiska arkiv, källkritiskt översättningsarbete, musikalisk analys, överföring till modern notskrift, instrumentation mm levandegörs en del av vårt kulturhistoriska arv. Hittills har 35 äldre operaverk framförts för första gången i modern tid i Vadstena. Sju av Vadstena-Akademiens operauppsättningar har sänts i TV och flertalet i Sveriges Riksradio.

Vadstena-Akademien arbetar även med

4. NYSKRIVNA MUSIKTEATERVERK

Hittills har 15 nya operaverk uruppförts i Vadstena av tonsättarna S.E. Bäck, E. Eyser, W.W. Glaser, L.Horváth, S.D. Sandström, S.G. Schönberg, Jonas Forssell och Staffan Mossenmark från Sverige samt L. Thybo från Danmark, O.A. Thommessen från Norge, Karlina Eiríksdóttir från Island och Ian McQueen från Skottland. Forssells opera *Riket* är Ditt fick Svenska Dagbladets operapris 1991 och vann första pris (Wolff Ebermann Preis) i Internationella Teater Institutets prestigefyllda tävling i München 1992.

STYRELSE

Ordförande Rolf Wirtén, **vice ordförande** John Zacharias, **ständig ledamot** Ingrid Maria Rappe.

Ledamöter: Anders Agnemar, Gerhard Bona, Ragnhild Danell, Göran Grefbäck, Sven-Eric Hallbeck, Göran B. Nilsson, Thord Söderlund, Göran Söderström.

Suppleanter: Christer Eke-Göransson, Lennart Fång, Ulrik Lohm, Bengt-Olof Nilsson, Anders Peterson, Hans Ringvall, Lars Rydberg.

Hedersledamöter: Nils-Olof Franzén, Mauritz Horn af Åminne, Torbjörn Lillieqvist, Eve Malmquist, Gunnar Sträng, Per-Erik Öhrn, Arnold Östman.

Konstnärlig ledare och forskningschef Anders Wiklund.

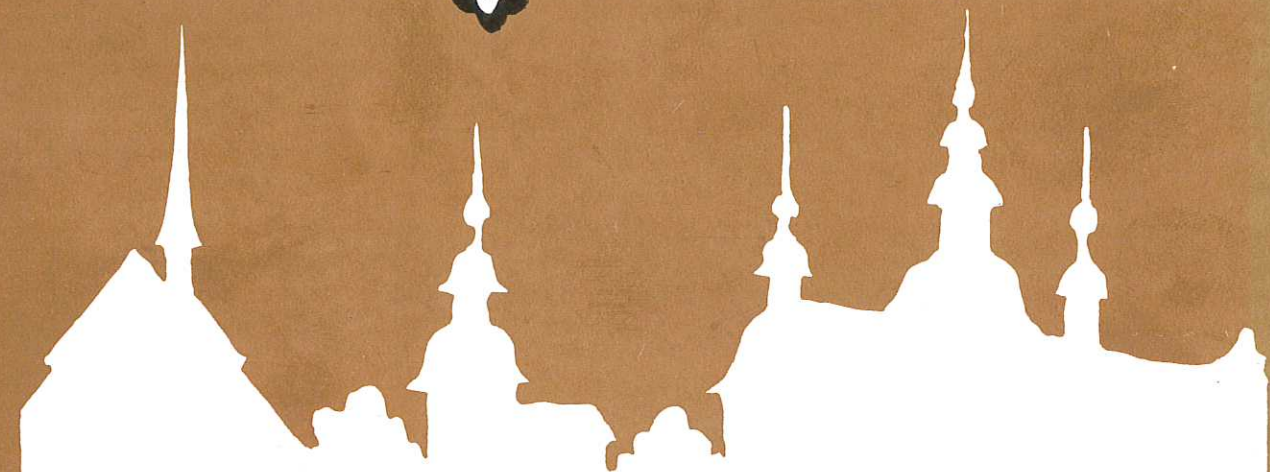
Administrativ chef, producent Astrid Lande.

Produktionsledare Anders Frennberg. **Kassaförvaltare** Gunnar Lande.

Kungsholmsgatan 56 (1/9-31/5)
S-112 30 Stockholm, Sweden
08-652 61 80, fax 08-650 82 30

Lastköpingsgatan (1/6-31/8)
S-592 32 Vadstena, Sweden
0143-122 29, 122 49 (även fax)

30 ÅR

STIFTELSEN INTERNATIONELLA VADSTENA-AKADEMIEN

Vadstena Gamla Teater

Kärlekens Missöden

Domenico Cimarosa, 1776

Vadstena slott

Fru Björks öden och äventyr

Staffan Mossenmark, 1994

1994

Innehållsförteckning

- 2 Innehållsförteckning
- 3 Kära publik!
- 4 Östgöta Enskilda Bank
- 5 **Kärlekens Missöden**
- 6-7 Roller, musiker m.fl. Kärlekens Missöden
- 8 Saab-Scania AB
- 9 Regissören Richard Looft
- 10 TermoRegulator
- 11 Dirigenten Staffan Larson/Vadstena-Akademiens Vänner/Lecora
- 12-14 Konstnärlige ledaren Anders Wiklund/Östgöta Brandstodsbolag
- 15 Sångare, personuppgifter/Jubiléumsbok/Sterisol
- 16 Operagala
- 17 Medverkande, personuppgifter/Klockmäster
- 18 Jussi Björling Tenor Competition

- 19 **Fru Björks öden och äventyr**
- 20 Roller, musiker m.fl. Fru Björks öden och äventyr
- 21 Jan Stenmark
- 22-23 Kompositör Staffan Mossenmark
- 24 Walfrid Nilssons Bokhandel AB
- 25 Sångare, personuppgifter/W:son kläder
- 26 Regissör Lars Wassrin
- 27 Skanska/Utvecklingsaktiebolaget Birgitta
- 28 Administrativa medarbetare m.fl./Stadshypotek/Telia
- 29 Medverkande, personuppgifter/Åke Sällströms Minnesfond
- 30-31 Repertoarförteckning/Tack!
- 32 Vad är Vadstena-Akademien?

Produktion och layout Anders Frennberg, Astrid Lande, Gunnar Lande
Grafiska original Gunnar Lande
Datasättning Anders Frennberg, Sarah Havrén
Skeninge Boktryckeri AB 1994

KÄRLEKENS MISSÖDEN

Föreställningar på Vadstena Gamla Teater

1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15 juli 1994 kl. 19.00

Kaffeservering i pausen

Alexanders Kiosk och servering vid Skänningetullen

Videoinspelning görs 7 och 8 juli av Erik Sandström

Sveriges Radio gör inspelningar 11 och 12 juli, producent Sten Johan Johansson

FRU BJÖRKS ÖDEN OCH ÄVENTYR

Föreställningar på Vadstena slott

28, 30, 31 juli och 2, 3, 6, 8, 9, 11, 12 augusti kl. 19.00, 5 augusti kl. 16.00

Kaffeservering i pausen

Mikael Landestorp, Gamla Konditoriet, Vadstena

TV-inspelning sker 6, 8 och 9 augusti, producent Birgitta Gimberg

Föreställningar på Stora Teatern. Göteborg Dans- & Teaterfestival 1994

26 augusti kl. 18.00 och 27 augusti kl. 16.00

Rökning förbjuden på Gamla Teatern och på Slottet.

Fotografering och bandupptagning från salongen är ej tillåten.

Foto: Anette Nantell

Kära publik!

Det har nu gått trettio år sedan Ingrid Maria Rappe i den nedgående solens skimmer i bröllopssalen på Vadstena slott, såg möjligheterna att spela opera i denna historiska miljö. Det blev i akademiens form som detta spel skulle växa fram: unga sångare och musiker fick mötas kring en forskning om operor som för länge sedan tystnat och istället samlade damm i Europas bibliotek. I detta möte mellan de oprövade konstnärerna och de okända verken har artisteriet och operakonsten blommat med allt större kraft och intensitet.

För fyrahundra år sedan ledde andra möten mellan idéer kring musik, teater och konst fram till revolutionerande ting. I andra akademier, i senrenässansens Florens, diskuterades de eviga frågorna om ordet och tonen, vem som skulle tjäna den andre, vem som var viktigast. I 1500-talets sista skälvande år föds monodin, den ensamma röstens uttryck för människans glädje och sorg till det spröda ackompanjemanget av en luta eller chittarone. Jacopo Peri, Giulio Caccini var båda oprövade i den nya musikformen och visst lät det lite stelbent och akademiskt tråkigt i början, ända tills mästaren tog över: Claudio Monteverdi. Med hans musikaliska fabel om Orfeo från 1607 var operakonsten en gång för alla formulerad; och fortfarande, efter snart fyrahundra år, arbetar vi med samma formler.

I vår egen nutida akademi fortsätter vi traditionen med att låta de oprövade komma till tals. På Gamla Teatern spelar vi den unge *Domenico Cimaros* tredje opera, enaktaren **Kärlekens Missöden** från 1776. Den unge tonsättaren var ännu ett oskrivet blad i operans historia, men skulle komma att fullända en hel operastil: opera buffa. Regissören är *Richard Looft*, mångårig assistent till Ingmar Bergman, men också till Göran Järvefelt, en annan stor konstnär som fick pröva sina vingar i Vadstena-Akademien. Richard gör nu sin debut som operaregissör. I orkesterdicket finns *Staffan Larson* som för första gången dirigerar opera. Under 70 och 80-talet var han konsertmästare i flera av Akademiens uppsättningar och har även studerat för Arnold Östman.

På slottet spelas **Fru Björks öden och äventyr**, *Staffan Mossenmark* skriver för första gången musik för operascenen. *Lars Wassrin* debuterar både som librettist och operaregissör. Ja, även en bok av *Jonas Gardell* kläs för första gången i operakostym!

Så, kära publik, välkomna till vårt jubileumsår och möt den gamla akademiformen i sitt renaste uttryck. Låt den spegla det nya och oprövade i den omöjligaste av alla konstarter: OPERAN.

Anders Wiklund, Konstnärlig ledare

Östgötarnas bank stöder Vadstena-Akademiens verksamhet.

En välmående bygd behöver goda finanser, och för goda finanser behövs en bank - en bank som verkar och fungerar där den behövs.

Det ansåg biskop Johan Jacob Hedrén och han levde verkligen som han lärde. I båda de stift där han var biskop startade han en bank, först Wermlands Provincialbank (sedemera Wermlandsbanken) och sedan Öst-Götha Bank (sedemera Östgöta Enskilda Bank).

Den 24 februari 1837 utfärdade Kungl. maj:t oktroj, d v s tillstånd att bedriva bankverksamhet, för Öst-Götha Bank.

När banken öppnades den 1 juli samma år hade aktier för 655.000 Riksdaler tecknats av 1.310 intresserade "lottägare" och de vackra aktiebrevens under-tecknats för hand av ledamöterna i bankens direktion.

Nu är Östgöta Enskilda Bank landets äldsta kvarvarande affärsbank och den enda bank som håller tanken på lokalt förankrade provinsbanker levande.

En provinsbank är en fullservicebank, som erbjuder samma breda sortiment som storbankerna men i en liten och personlig

organisation där besluten fattas nära kunderna och nära den marknad vi arbetar för.

Idén bakom provinsbanken är egentligen rätt enkel och bygger på övertygelsen om att all affärsverksamhet i grunden är lokal. Ju bättre vi känner vår lokala marknad och våra kunder och ju närmare dem som besluten fattas desto bättre blir den service vi erbjuder.

Vår lokala förankring och vår storlek - eller snarare litenhet - ger oss möjligheten att vara den personliga och ansvarstagande bank, som många söker när storbankerna växer sig allt större.

Hos oss är även en liten kund stor och vårt finansiella centrum ligger inte i Stockholm eller Bryssel utan mitt i länet - i Linköping.

Förutom att banken verkar på sin hemmamarknad, Östergötland med omnejd, och i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö, har banken under 1994 dessutom etablerat fristående provinsbanker i Karlstad (Provinsbanken Värmland), Örebro (Provinsbanken Närke) och Halmstad (Provinsbanken Halland).

Östgöta Enskilda Bank

Grundad 1837

Gamla Teatern

KÄRLEKENS MISSÖDEN

En någorlunda allvarlig fars om tro och otro

Kärlekens Missöden

I sdegni per amore, 1776

musik
libretto
musikalisk edition
översättning
svensk text
dirigent
regi
scenografi & kostym
ljus
mask & peruk
musikalisk instudering

Domenico Cimarosa
Giuseppe Mililotti
Anders Wiklund
Carin Bartosch
Per-Erik Öhrn
Staffan Larson
Richard Looft
Ann Bonander-Looft
Richard Årlin
Eva Maria Holm-Katzeff
Henrik Löwenmark
Eric Skarby

regiassistent & inspicient
dansinstruktör
kostymateljéansvarig
sömnad

scenmästare
scentekniker
ljustekniker
maskörassistenter

scenarbetare
orkestervaktmästare

Margot Lande
Elisabeth Mittag-Leffler
Sanna Eriksson
Erika Svahn
Anna Karlåker
Nils Hugo Stockhaus
Martin Andersson
Jerker Bleckert
Hanna Aldén
Johan Hågård
Hanna Frid
Åse Hedemark
Frans Svensson

Roller

Don Rocco, nyrik änkeman
Clarice, dotter till Don Rocco
Livietta, tjänarinna hos Don Rocco
Graziella, likaså tjänarinna hos Don Rocco
Ippolito, Clarices fästman
Donna Checca, passionerad adelsdam
Paoluccio, Donna Checcas tjänare
Don Falconcino, älskare till Donna Checca

Laura
Olivia

Lars Arvidson, basbaryton
Margareta Brillioth, sopran
Malin Gjörup, sopran
Annika Nerfont, sopran
Staffan Galli, tenor
Helene Gjerris, mezzosopran
Fredrik Zetterström, baryton
Bo Rosenkull, baryton
Hanna Frid, figurant
Åse Hedemark, figurant

Musiker på tidstypiska instrument

konsertmästare, violin I

violin II

viola
cello
kontrabas
virginal
flöjt

oboe

fagott
horn

Maria Lindal
George Kentros
Elin Gabrielsson
Mirijam Jacobsson
Michaël Larson
Eva Lundgren-Klingfors
Staffan Becker
Eric Skarby
Anja Sköld
Björg Ollén
Kennet Bohman
Wanda Geisendorf
Katarina Agnas
Bengt Ny
Kerstin Ripa

Art in technology.

Det ryms en konst i Saab-Scantias teknologi – förmågan att tillvarata nästan ett sekels erfarenhet. Och förmågan att förstå och anpassa tekniken till människan.

Vår tillverkning av fordon inleddes på 1890-talet. Gripen har funnits i vår företagssymbol sedan 1900. Utvecklingen av flygplan startade i början av 1930-talet.

Idag spänner Saab-Scantias verksamhet över lastbilar, bussar, personbilar, flygplan och satelliter. Inom transport- och kommunikationsområdet är denna bredd unik.

Saab-Scantias symbol står för tradition, tekniskt kunnande och finansiell styrka.

SAAB-SCANIA
Leaders in specialized transport technology

Ur ett brev från regissören till maskören

December 93

Hej Eva-Maria!

Här kommer lite kött på benen.

Clarice. Dotter till Don Rocco. Man kan se hennes karaktär genom utseendet. Hon blir "skalad" under föreställningen. Först är hon uppsminkad, jävligt snygg (hon ska gömma sig i en kista, jag bara tänkte på håret, jag menar så det funkade med peruken). Under peruken har hon fult kort hår, eller en ful strumpa. Hon är en ordentlig skenbild. Hon börjar alltså snygg, blir avskalad och vissnar, men mot slutet uppstår hon igen likt Fågel Fenix och blir ren och ursprungligt vacker. Hon älskar Ippolito.

Ippolito. En mes. Vågar inte säga ifrån på skarpen, är luddig. Han befinner sig i Don Roccas kölvatten hela tiden eftersom han vill gifta sig med hans dotter. Försöker göra sin röst hörd, men är för anfrätt av stil och fason och inskränkt uppfostran. När han äntligen får lite stake så missuppfattar han hela situationen och schabblar bort Clarices kärlek. Men han äger ett allvar, en klarhet, men det är bara att han är oförmögen att uttrycka den. Det är hans livsknut. Han förminskar sig. Stänger inne sin kraft.

Don Rocco. Nyrik änklung, inte född med pengar. Han är vänlig men tror att allt ska vara på ett visst sätt i hans nytillträdde socialgrupp. Han är inte lastgammal, i manus står det att han är en knarrig gubbe, men det är han inte. Men gubbsjuk är han, han är kåt på både Livietta och Graziella. Det är därför han anställt dem som tjänsteflickor. Närsynt liksom sin dotter Clarice.

Livietta. Tjänsteflicka hos Don Rocco. Hon är chosofri, ren, rak och okomplicerad. Skinn på näsan. Hon blir provocerad av Don Rocco men ger tillbaka med samma mynt. I hennes aria av präktiga ordramsor, som handlar om "fattiga flickors enkla fasoner", så spelar hon ut sin sexualitet för att få Don Rocco på fall (han anklagar henne nämligen falskeligen för att knulla runt och dra med hans dotter Clarice i detta). Hon spelar på sex i den arian men hon är inte den typen.

Graziella. Den andra av Don Roccas tjänsteflickor. Levnadsglad. Gillar pengar, är varm. Egentligen passar hon och Don Rocco ihop men det inser ingen av dem på grund av klasskillnaden. Hon ser samband och kan lägga ihop ett och ett. Hon ser hur allt står till men eftersom hon är tjänsteflicka är det ingen som lyssnar på henne. Hon har accepterat det, vilket är synd. Men hon vill väl inte slåss mot väderkvarnar hela sitt liv. Hon vill fånga Paoluccio.

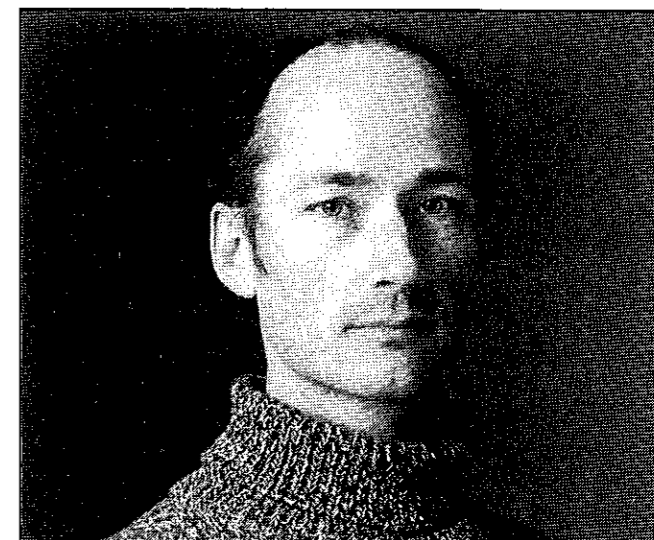

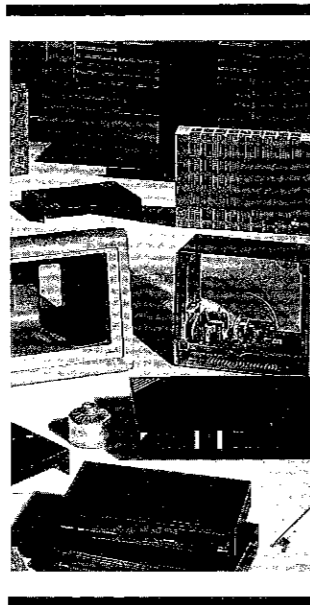
Foto: Fabian Björnstjerna

Paoluccio. Oerhört intresserad av kvinnor, en riktig bock. Han har satt på Graziella och är nu ute efter Livietta. Han vill inte alls gifta sig med Graziella som han lovat, men han har lite svårt att parera de svårigheter han försätter sig i. Han är oärlig, ljuger sig fri eftersom han inte förstår varför kvinnorna ska komplicera allting. Han är en fegis. Har inte ryggen att stå upp emot Graziella när hon sätter igång utan sparkar på katten. Charmig utan ett uns av kyligt beräkande.

Donna Checca. Ett årgångsvin. Hon lever ensam och är drygt trettio år. Handlingskraftig, intelligent, spirituell. Hade hon levt idag så hade hon varit en framgångsrik yrkeskvinna. Hon lever i helt fel tid och det är därför hon är så frustrerad. Hon vet inte vart hon ska ta vägen med all sin kraft. Det har knutit sig, och hon har skaffat sig en hård yta, lite ridpiskestuk. Inuti är hon mjuk, men hon visar det inte, eftersom ingen tar emot det. Hon skrämmer männen med sin rättframhet. Istället för att bli ledsen blir hon arg. Falconcino är egentligen inte rätt karl åt henne. Hon vill ha nån som tar hand om henne.

Falconcino. En turist i tillvaron. En sån där kille som hela tiden försätts i de mest konstiga situationer, egentligen utan egen förskyllan. Humanist med ett stort hjärta. Borde egentligen sitta hemma hos sin ensamstående mamma istället för att vara ute och dra runt. Han hör inte hemma i staden, på genomresa. Han har troligen hamnat här p.g.a. en lång följd av händelser, ungefär som dominobrickor som faller, det ena utlöser det andra. Han har träffat Donna Checca och erotiskt har det varit fantastiskt, men han har väl inte riktigt förstått allvaret i det hela. Donna Checca sitter ju på glasberget och är mån om att gifta sig. Han har verkligen noll koll vad gäller analytisk förmåga. Han ser inga samband. Men det fina med det är att han faktiskt lever i nuet, och det är stort.

Hälsar Richard

Plåt- och mekanikarbeten för krävande uppdragsgivare.

Vår idé är att tillverka anpassade plåt- och mekanikprodukter. Vår kompetens spänner över alla led från konstruktion till slutlig leverans, inklusive delmoment som t ex lackning, screentryck och montering.

Detta gör att vi kan åta oss de allra flesta uppdrag inom de flesta applikationsområden, från enkla okomplicerade plåt detaljer till avancerade sammansatta produkter.

Så söker du en kompetent samarbetspartner, vänd dig till oss. Vi kan alltid erbjuda en anpassad produkt – alltid med rätt konstruktionslösning, rätt materialval och rätt tillverkningsmetod!

TermoRegulator

NOOMI OCH OWE
PETTERSON

Bland färtarmar och träflöjter

av dirigent Staffan Larson

När Steinwayfabrikens ideologer mot slutet av förra seklet utvecklade pianots anslagsteknik, hade de ett övergripande mål: att förlänga hammarklaverets efter anslaget avklingande ton. Sostenuto - den uthållna tonen - vokalens seger över konsonanten. Bländade av sin innovation blundade de för de brister den nya tekniken hade. Hammarklaverets rikedom på konsonanter vid tonens början samt dess tydliga tonslut, det var priset för den nya landvinningen. Eller snarare hemgiften. För det var ett heligt förbund med en ny estetik man nu ingick. Det moderna klangbegreppet fanns från och med nu. Tekniskt, inte andligt. Inte ännu.

Herbert von Karajans chefproducent berättar mer än hundra år senare hur han och Karajan minutiöst arbetade med att eliminera orkesterinstrumentens attack och utsvängning (tonslut). Eliminera. Det man kallade klangen - i själva verket sostenuto - var ledstjärna inom såväl instrumental som vokal interpretation. Nu hade tekniken blivit ande.

Staffan Larson, dirigent och violinist är utbildad vid Kgl. Musikhögskolan i Stockholm där han avlade examen för solistdiplom i violinklassen. Efter vidare studier i London har han verkat som konsertmästare vid Kgl. Hovkapellet, Helsingborgs och Norrköpings symfoniorkestrar, Norrlandsoperan, Drottningholmsteatern och Vadstena-Akademien. Sedan förra året är han konsertmästare i Västerås Sinfonietta. Han har studerat dirigering för Arnold Östman, som var konstnärlig ledare för Vadstena-Akademien 1971-81. Staffan Larson är sedan 1990 konstnärlig ledare för Svenska Barockorkestern, en orkester som spelar på tidstypiska, klassicistiska instrument. Han intresserar sig särskilt för mötet mellan den klassicistiska epoken och vår egen tids musik. I sitt musicerande vill han förena stilhistoriska och personliga insikter. Staffan Larson debuterar i och med denna produktion som operadirigent.

Vadstena-Akademiens Vänner

Med stor entusiasm har föreningen Vadstena-Akademiens Vänner följt och medverkat till Akademiens utveckling. Vänmedlemmarna, som är drygt 550, får i april varje år först av alla hela sommarprogrammet. Årsmötet, som i år äger rum lördagen den 30 juli kl 15 på Kungs Starby Wärdshus, har blivit ett av sommarens mest eftertraktade arrangemang. Då lyss-

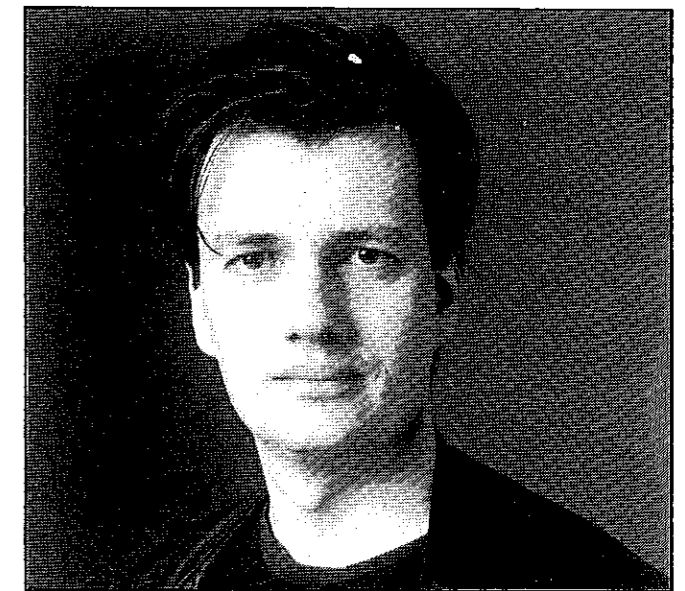

Foto: Fabian Björnstjerna

Jag riggar orkestern inför sommarens "missöden". Tvinnade färtarmar, träflöjter, naturhorn. Instrument vars attacker är rika på konsonanter. Med pregnanta skillnader mellan G och K, B och P, D och T. Snabb aktion. Lätta kroppar. Lika tydliga som ömma. Detta får bli min musikaliska psykoanalys på vägen mot buffaoperans hjärta. Komediens stormöga. Det stillestånd i vilket vi oanat får syn på oss själva.

Richard Looft, regissör, arbetar som frilans. Sin utbildning har han "byggt" själv. Istället för att söka regiskolor valde han att gå den långa vägen som regiassistent. Det var skådespelaren han ville lära känna och därför kändes de intellektuella skolorna väldigt främmande. Han har assisterat regissören Göran Järfvelfelt (som debuterade i Vadstena 1973) i Tyskland och assisterat Ingmar Bergman under 6 år i 7 produktioner, bl.a. Peer Gynt, Fröken Julie och Hamlet. Dessemellan har han varit konstnärlig ledare på Wasa Teater i Finland, arbetat med TV och film, regisserat på Helsingborgs Stadsteater och satt upp 5 pjäser på Dramaten, senast "Tant Blomma" av Kristina Lugn. Han har även gjort rockvideo med Cajs-Stina Åkerström. "Kärlakens missöden" blir Richards debut som operaregissör.

Nyttigt, snabbt och gott!

Vi önskar Vadstena-Akademien lycka till 1994

En neapolitansk Orfeus

av fil dr Anders Wiklund

Domenico Cimarosa (1749-1801) tillhörde sin tids mest framgångsrika tonsättare. Den lätthet med vilken han skapade sin musik ledde till ett sextiotal operor, de flesta av dem komiska. Hans verk spelades i hela Europa, även i sådana avlägsna städer som Köpenhamn och Stockholm. Speciellt populära var hans operor i Wien, där många av hans verk kunde gå upp till trettio gånger, en ansenlig mängd föreställningar för den tiden. Under åren 1783 till 1790 ledde Haydn tretton operor av Cimarosa på slottet Esterháza och i Neapel finns hans operor på repertoaren så sent som 1811.

Cimarosa kom från enkla förhållanden: fadern var murare och modern tvätterska. Han blev tidigt faderlös då denne omkom i en olycka under byggandet av Palazzo Reale i Neapel. Den unge Domenico sätts i klosterskola och uppmärksammas av organisten där, Padre Polcano, som får honom antagen som frielev vid Conservatorio di San Maria di Loreto. Neapel hade vid den här tiden fyra konservatorier, som erbjöd inte bara Europas kanske förnämsta musikutbildning utan också vanliga läsämnen. Eleverna antogs inte efter börd eller social status utan endast efter begåvning. Detta gjorde det möjligt även för fattiga pojkar och flickor att bli antagna; ett i sanning märkligt demokratiskt förfarande i det i övrigt feodalt styrda konungariket Neapel och Sicilien! Cimarosa kom att stanna vid konservatoriet i tio år och undervisades i klaverspel, violin och sång. Under de sista åren studerade han också komposition, och tog troligen privatlektioner för Niccolò Piccini.

Det var dock svårt att slå sig fram som operakompositör i Neapel vid den här tiden. Piccini och Domenico Paisiello dominerade operalivet. Detta hindrade dock inte att Cimarosa fick betydande framgångar med sina första operor: *Le stravaganze delo conte* (1772), *La finta parigina* (1773), *I sdegni per amore* eller *Kärlekens missöden* (1776).

Kärlekens missöden hade också sina missöden. Texten bygger på en fars i två akter av Giuseppe Mililotti. På grund av tidsbrist och andra inte specificerade anledningar, blev stycket nedkortat till en akt, när texten versifierades. Allt detta påpekas noggsamt i företalet i det tryckta librettot. Och visst märker man att saker och ting inte riktigt hänger ihop men i det musikaliska flödet blir de mindre uttalade och snarare excentriska inslag i en i övrigt virvlande

karusell av förvecklingar. Operan hade premiär på Teatro Nuovo under karnevalen 1776 och hade så stor framgång att kungen, Ferdinand I, begärde att operan skulle spelas på Teatrino del Real Palazzo den 13 februari 1776. Detta var första gången som Cimarosa hade tillfälle att leda ett av sina verk inför kungligheter och det skulle inte bli den sista. Kung Ferdinand hade för övrigt ett starkt operaintresse. Han kom att bidra till att höja statusen på den komiska operan genom att 1776 själv bevista en föreställning utanför den kungliga operan, när Paisiellos *L'idole cinese* gavs på Teatro Nuovo.

1776 lämnar Piccini Neapel för Paris och Paisiello blir kejsarlig hovkapellmästare hos Katarina den stora i St. Petersburg. Därmed är fältet fritt för den unge Cimarosa. Att livnära sig som komponist i Italien under 1700- och tidigt 1800-tal kunde vara ett vågspel. I stort sett hade man två möjligheter, antingen att få anställning som maestro di capella, dvs organist eller vara frilansande teaterkompositör. I båda fallen var snabbhet i komposition avgörande, vilket såväl Cimarosa som Rossini och Donizetti är talande bevis för.

Cimarosas operor slår snabbt igenom i Neapel och sprids därefter som en löpeld genom Italien. Nästa stora genombrott blir i Rom och redan 1780 spelas *L'italiana in Londra* på La Scala i Milano. 1787 efterträder han Paisiello hos Katarina den stora i St. Petersburg och det är på återvägen till Neapel som Cimarosa skriver sitt mästerverk *Il matrimonio*

Medverkande i *Kärlekens Missöden* samlade på Gamla Teaterns scen.

Foto: Staffan Gustavsson

segreto, som får sin premiär några månader efter Mozarts död. Det är troligen som en hyllning till den nyss avlidne som Cimarosa till premiären lägger in Mozarts aria *Al desio, di chi t'adora* (KV 577), en gång skriven för ett wienframförande av **Figaros bröllop** 1789. 1793 är Cimarosa och hans familj åter i Neapel. De installerar sig i en elegant våning på Via Chiaia, med avsikt att leva ett lugnt och behagligt liv. Men 1796 dör hustrun och Cimarosa lämnas ensam med två minderåriga barn. Under 1798 blir hans hälsa allt sämre och han tvingas sluta komponera. I januari 1799 invaderades Neapel av fransmännen. Både Paisiello och Cimarosa blir engagerade att skriva musik för den nya regimen. Cimarosas **Inno Patriottico** spelas när den nya fanan hissas över det kungliga slottet. I slutet av juni återtar kungen makten och trots försök att blidka denne med en hyllningskantat arresteras Cimarosa den 9 december. Genom sitt republikanska engagemang stod det klart att tonsättaren skulle dömas till döden. Hur Cimarosa undgick dödsstraffet är oklart, men det är troligt att flera inflytelserika personer intervenerade. Lady Hamilton spelade med all sannolikhet en stor roll, då hon av många ansågs vara Neapels riktiga härskarinna.

Cimarosa frigavs men förvisades för evigt från Neapel. Han inbjöds att skriva en ny opera för La Fenice och från hösten 1800 finns han i Venedig. Umbärandena i fängelset hade dock underminerat hans hälsa och den 11 januari 1801 dör han, 51 år gammal.

Rykten kom genast i omlopp att Cimarosa blivit förgiftad på order från Neapel. Myndigheterna i Venedig publicerade därför i april en medicinsk rapport, där det fastslås att han avled i avancerad magcancer. Deklarationen kunde dock inte göra slut på ryktet och länge efteråt talades om 'kompositörens våldsamma död'. Han gravsattes i Chiesa di San Angelo med hela Venedig närvarande. Kyrkan förstördes 1837. Liksom när det gäller Mozart vet vi idag inte var hans grav är belägen.

Cimarosas rykte under sina sista år och under det första decenniet av 1800-talet saknar motstycke innan Rossini gör entré. Goethe och Schiller har beskrivit sina upplevelser av Cimarosas musik i glödande ordalag. Delacroix föredrog Cimarosa framför Mozart. Stendhal ville hellre bli hängd än tvingas ta ställning till vilken av de två som var bäst. Eduard Hanslick prisade den fantastiska lättheten, de geniala infallen och den goda smaken hos Cimarosa. Hans livsöde kom också att fascinera operatonsättare. 1801 hade Nicolas Isouards opéra-comique **Cimarosa** premiär i Paris. Librettist var Jean-Nicolas Bouilly. Som en tribut till en av de flitigast spelade operatonsättarna i Vadstena-Akademien, planeras Isouards opera för sommaren 1997.

Trots ibland mediokra texter, har Cimarosas musik alltid en lätthet, elegans och finess. Hans instrumentation utvecklas från oboer, horn och stråkar till full wienklassisk besättning inkluderande flöjter, klarinetter och fagotter. Hans arior följer aldrig da-capo

formen. De är stället uppbyggda i olika delar vilka kontrasterar mot varandra i fråga om tempo, taktart och tonart för att svara mot den teatrala situationen och textens stämningar. Denna frihet i formen skapar den spontanitet och flexibilitet som är Cimarosas kännetecken.

Styrkan hos Cimarosa ligger i ensemblerna, främst i förmågan att förhöja komiken genom karikatyr, sättet att porträttera en komisk figur eller situation. Han låter sångaren driva det dramatiska uttrycket och stöder det genom små raffinerade ändringar i ackompanjemanget. Detta kännetecknas av en lätthet, främst i baslinjen, snabba byten mellan staccato och legato, upprepningar av korta motiv vanligen i violinstämman. I de senare bufforna förstärks detta ytterligare genom en större värme i melodiken och en säkrare och färgrikare instrumentation med djävare modulationer.

Tidigare gjordes jämförelser mellan Cimarosa och Mozart och idag sätts ofta den senare upp som en

slags överlägsen motpol. Sådana här jämförelse får ofta en naiv vem-som-är-bäst tävling över sig och ofta är det panegyriken av Mozart som måste framhävas. Cimarosa har ofta en smidigare anpassning till den dramatiska aktionen. Han är i högsta grad musikaliskt teatral, men han saknar avgjort Mozarts psykologiska skärpa i rollteckningen och konsekventa musikaliska uttryck.

I **Kärlekens missöden** finner vi ansatser till den friskhet och elegans i Cimarosas musik som senare skulle förföra musikeuropa. De folkliga inslagen med neapolitansk melodik och visartade cavatinor blandas med effektiv teatermusik. Lyssna bara på den inledande ensemblen och finalen, hur mästertligt Cimarosa tonsätter en konversation. Dialogen pågår över en musikalisk faktur som spritter, karaktäriserar, underhåller och driver handlingen. Ingen sångare behöver invänta kadenser eller ny tonika eller andra musikaliska regler, för att sjunga vidare. Lättheten, fräschören, leendet och det syditalienska ljuset har intagit Vadstena Gamla Teater.

Anders Wiklund, f.47, har studerat piano, komposition och dirigering 56-64, musikvetenskap vid Göteborgs universitet och tagit tandläkarexamen vid Umeå universitet. Han undervisar sedan 84 på Göteborgs universitet i bl.a. editionsteknik. Han disputerade 91 på en avhandling om Eduard Brendlors opera *Ryno*, vilken framfördes i en konsertversion dirigerad av den nyblivne fil. doktorn. Vid Stora Teatern i Göteborg har han dirigerat operor av Menotti, Britten, Melani och Cimarosa. Anders har tagit fram Cimarosas *Il fanatico burlato* för Drottningholmsteatern och Melanis *Il podestà di Colonnale* för Stora Teatern och för Vadstena-Akademien en rad verk, bl.a. Melanis *Don*

Juan 1669 och Cimarosas *Il marito disperato*. 88 engagerades han vid Rossinifestivalen i Pesaro efter att ha gjort den kritiska utgåvan av operan *La scala di seta (Silkesstegen)*, vilken han också svarat för utgivningen av på uppdrag av Fondazione Rossini. För musikförlaget Ricordi har han gjort den kritiska utgåvan av Donizettis *Maria Stuarda*, som uruppfördes i Bergamo i Italien 88 och på Kgl. Teatern i Sthlm 90. Han medarbetar i Pipers Enzyklopedie des Musiktheaters, The New Groves Dictionary of Opera och den nya svenska Nationalencyklopedin. Han har varit ledamot av Vadstena-Akademiens styrelse och är sedan hösten 1992 verksamhetens konstnärliga ledare.

Om du har din hemförsäkring och minst en försäkring till hos oss, så blir varje försäkring billigare. Ju fler försäkringar, desto större blir din helkundsrabatt. Du får dessutom ett försäkringsbolag som hör hemma där du hör hemma. Välkommen hem!

Ju fler,
desto mer
pengar
tillbaka.

Östgöta
Brandstodsbolag

Malin Gjörup, soprano, f. 64 i Luicá, uppväxt i Stockholm. Har gått på Ingesunds musikfolkhögskola och Musikhögskola i Malmö. Hon har sjungit Sirena i Caccinis "Ruggieros befrielse", Aurora i Marazzolis "La Vita Humana", Amor i "Orfeus och Euridice", Susanna i "Figaros bröllop", Minerva samt Amor i Monteverdis "Il ritomo d'Ulisse in Patria". 93/94 har Malin arbetat på Folkoperan och med Barockensemblen Corona Artis samt Musica Vitae. I höst gör hon Lotten i Hemsöborna på Folkoperan. Medv i Vadstena -93. Stipendier: Crafoordska stiftelsen -92, Anders Sandrews Stiftelse -92, Malmö stads kulturstipendium -93, Helge Ax-son Johnsson -93. Kgl. Musikaliska Akademiens stipendiat -90, -92, -94. Sånglärare: Dorothy Irving.

Bo Rosenkull, baryton, f. 64 i Åtvadaberg. Kantors- och organistex. i Linköping, studerat på musiklärarläraren vid Musikhögskola i Sthlm, sångsolist- och sångpedagogex. vid Musikhögskola och examen från Teater- och Operahögskola i Göteborg. Medverkat vid Ystadoperan fyra somrar. Han har sjungit på Stora Teatern (Trollflöjten och Alice i underlandet), Utomjordiska BarockBolaget, Wilde-ensemblen och Stockholms Operettensemble. Medv i Vadstena -92. Han har framträtt i radio och TV. Skall nästa år sjunga Escamillo i Riksteaterns uppsättning "Carmen Anamma". Stip. Bl.a. Lisebergsstipendiet, Sigurd och Elsa Goljes Minnesfond, Lasse Lönn Dahl. Crafoordska stiftelsen -94. Sånglärare: Solwig Grippe och Torbjörn Lillicqvist.

Staffan Galli, tenor, f. 64, uppvuxen i Täby. Han har gått på Operastudio 67 och påbörjar till hösten sista terminen på Operahögskolan i Göteborg. Staffan har medverkat i Folkoperans kör i "Barfotaliv" och i "Hoffmanns äventyr". Hösten -93 gjorde han Ferrando i "Cosi fan tutte" på Malmö Musikteater, våren -94 Rodolfo i "La Bohème" på Operahögskolan i Göteborg. Han har medverkat i Vadstena-Akademiens och Reichardts "Andarnas Ö" -92 och i Paërs "Mjölarna" -93. Crafoordska stiftelsens stipendiat -94. Sånglärare: Harald Ek och Ove Meyer-Lecgardh.

Helene Gjerris, mezzo, f. 68, bosatt i Köpenhamn. Musklärarex -92 vid Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, där hon också studerar sång sedan -87. Har framträtt som solist i Danmark och utomlands, utöver Skandinavien bl.a. i Edinburgh, Helsingfors, Frankfurt och Berlin. Har sjungit Lucy Lockit i Brittens "The Beggar's Opera" på Borups Højskole i Köpenhamn -90, medverkat i uruppförandet av Eds "Ikanemagin", Jorgensens "Tidens Brudgom" och Kernis "America(n) (Day) Dreams" i Köpenhamn. -93 sjöng hon Penelope i "Odysseus Hemkomst" av Monteverdi på Kammeroper Schloss Rheinsberg i Tyskland. Har deltagit i flera radioinspelningar, bl.a. med ensemblen FIGURA 6. Crafoordska stiftelsens stipendiat -94.

Lars Arvidson, basbaryton, f. 62, uppvuxen i Norrköping. Han har musklärar- och sångpedagog samt solistutbildning fr Musikhögskola i Stockholm. I höst studerar han på Operahögskola fortbildning i Stockholm. Han har under flera år frilansat som konsert-, oratorie-, romans- och operasångare samt medverkat i flera radio- och TV-inspelningar. Turnerar regelbundet i Sverige och utomlands. Lars medv i Vadstena i titelrollen i Melanis "Girello" -91 och som Caliban i Reichardts "Andarnas Ö" -92. Stipendier: Kgl. Musikaliska Akademiens stora utlandsstipendium. Stina och Erik Lundbergs stiftelses stipendiat (KMA) -94. Sånglärare: Erik Saedén och Inga-Lill Sundin.

Annika Nerfont, soprano, f. 64, bosatt i Malmö. Studier: Det Kongelige Danske Musikkonservatorium Köpenhamn, Barocklinjen Malmö Musikhögskola. Har sjungit Barbarina i "Figaros Bröllop" på Hofteatret i Köpenhamn -91, Pamina i "Trollflöjten" -91, Rapunzel/Rödluvan i "Into the Woods" på Malmö stadsteater -92, Zerlina i "Fra Diavolo" -93 på Skånska Operan samt "Meningen med livet" på MOOMS-teatern i Malmö -94. Frilansar som solist både i Sverige och utomlands, t.ex. m. Musik i Skåne, Helsingborgs Kammarkör, Limhamns Brassband samt olika barockevenemang. Stip: Crafoordska stiftelsen 87-93, Lunds kommuns kulturstip -92. Stina och Erik Lundbergs stiftelses stipendiat (KMA) -94. Sånglärare: Evy Bråhammar.

Margareta Brillioth, soprano, f. 66 i Stockholm. Hon har gått Adolf Fredriks musikklasser i Operastudio 67, läst musikvetenskap vid Sthlms universitet, dansutbildad i klassisk balett och modern dans, studerar f.n. vid Operahögskola i Sthlm. Har framträtt som solist i "The Fairy Queen" med Uppsala Musikdramatiska Sällskap -89, Fanny i "La cambiale di matrimonio" i Cortona i Italien -90, korist på Ystadoperan -91 och Folkoperan -92, Tebaldo i "Don Carlos" och Ida i "Läderlappen" på Folkoperan -92, -93, solist i "Bigamisten" på Confidencen -93 med vilken hon gjorde turné med Riksteatern. Hon har gjort romankonserter med Bengt-Ake Lundin sedan -91. Stipendier: Kungliga Musikaliska Akademiens -94. Sånglärare: Margareta Ridderstedt.

Fredrik Zetterström, baryton, f. 72 i Stockholm. Studier: Kgl. Musikhögskola i Stockholm. Har sjungit, Budbäraren i "Simson och Delila" på Folkoperan -91, Greve Lerma i "Don Carlos" på Folkoperan -92 samt turné i New York -94, Baron von Essen i "Tintomara" -94, titelrollen i Eugen Onegin på Dalateatern och Filiberto i "Il Signor Bruschino" på Folkoperan med Operahögskolan -94. Andra plats i British councils sångartävling -92. Medv i Vadstena -93. I höst Gusten i Hemsöborna på Folkoperan. Stipendier: 2:a pris i Sångpedagogförbundets tävling -91, Nicolai Gedda-stipendiet -92, Musikaliska Akademiens (Erik Algårds minnesfond) -93. Crafoordska stiftelsens stipendiat -94.

Jubiléumsbok

Vadstena-Akademien har genom 30 års fantasifullt musikskapande placerat Vadstena på operans världskarta. Med anledning av detta jubiléum ger Vadstena-Akademiens Vänner ut en jubiléumsbok. Huvudredaktör är Susanne Hasselqvist, reporter på ÖstgötaCorrespondenten. Hon har i nära samarbete med Vadstena-Akademiens och dess vänförening skrivit artiklar och intervjuat olika personer, konstnärer och andra i och omkring Vadstena-Akademiens. Dessutom innehåller boken ett omfattande bildmaterial och en förteckning över samtliga iscensättningar och medverkande i Akademiens under de trettio åren. En del texter är översatta till engelska och tyska. Jubiléumsboken kan köpas för 250 kr i samband med våra föreställningar eller beställas genom insättning av 275 kr på Föreningen Vadstena-Akademiens Vänner postgiro 28 37 74 - 8. Adressen till vänföreningen är c/o Gerhard Bona, Krabbegatan 2 C, 592 30 Vadstena, tel. 0143-124 84.

STERISOL

Önskar Vadstena-Akademiens framgång 1994

VADSTENA
AKADEMIEN 30 år 1964
1994

OPERA GALA

Stor musikfest hela dagen!

Ett uppbåd av landets främsta artister firar 30-årsjubileet med Östgöta Blåsarsymfoniker, Norrköpings Symfoniorkester och sångare, musiker, körer, teatergrupper m. fl. från Vadstena med omnejd.

AVDELNING 1, kl 13.00-14.00, 14.20-15.10

13.00 Invigning av kulturminister Birgit Friggebo

Orkester: Östgöta Blåsarsymfoniker. **Dirigent:** Sonny Jansson. **Konferencier:** sångaren och regissören Torbjörn Lillieqvist (tidigare konstnärlig ledare för Vadstena-Akademien).

Artister: Britt-Marie Aruhn, Marianne Eklöf, Elisabeth Eriksson, Lennart Forsén, MariAnne Häggander, Hans Josefsson, Thomas Lander, Lars Martinsson, Anders Melander, Bengt-Ola Morgny, Barbro Netin, Linda Nilsson, Tua Åberg, Per-Erik Öhrn, Ex Animo-kören och Motala Motettkör.

15.10 Tid för gratulationer

AVDELNING 2, kl 15.30-16.40, 17.00-18.00

Orkestrar: Vadstena Symphonic Band, Vadstena Musikskolas Blåsorkester, Vadstena Musikskolas Sinfonietta och Musica Jocum. **Konferencier:** skådespelarna Lollo Segersson, Pontus Plaenge och Gerhard Hoberstorfer (medverkade som statister i Vadstena-Akademien innan de blev professionella skådespelare).

Artister: Britt-Marie Aruhn, Jeanette Bjurling-Efraimsson, Helena Döse, Lennart Forsén, Karin Johansson, Lars Martinsson, Barbro Netin, Mikael Samuelson, Thomas Schuback, Drillflickorna, Barngyckelargruppen, Ex Animo-kören, Motala Motettkör, Cajsa Blanca-gänget och Teatergruppen Strålarna.

AVDELNING 3, kl 18.20-19.20, 19.40-21.00

Orkester: Norrköpings Symfoniorkester. **Dirigent:** B Tommy Andersson. **Konferencier:** operachefen och sångaren Per-Erik Öhrn (tidigare konstnärlig ledare för Vadstena-Akademien).

Artister: David Aler, Jeanette Bjurling-Efraimsson, Lennart Forsén, Thomas Lander, Anders Melander, Bengt-Ola Morgny, Barbro Netin, Lena Nordin, Catharina Olsson, Mikael Samuelson, Anita Soldh och Lars Tibell

Vadstena slotts borggård 7 aug 1994 kl 13-21

Biljetter: Wetterheds bokhandel 0143-100 94, Vadstena Turistbyrå 0143-151 25, Love Music Motala, Skiv City Linköping och BILJETT DIREKT (Posten/ATG). Producent Lotta Zacharias. Lokal samordnare Lena Ström. Svenska Konsertalliansen. Arrangör Vadstena kommun med stöd av Arbetsförmedlingen Kultur i Örebro och Länsstyrelsen i Östergötland.

Reservation för eventuella ändringar.

Ann Bonander-Looff, scenografi- och kostymskapare, är uppvuxen i Degerfors. Hon har utbildning i sömnad vid tillskärarakademien, dräkthistoria på Dramatiska Institutet och har läst konsthistoria. Hon har gjort kostym till två uppsättningar på Dramaten och kostym till Orfeus för TV. Hon har också varit kostymassistent på Ingmar Bergmans uppsättning "Rummet och tiden" och scenografi- och kostymassistent till scenografen Lennart Mörk i Ingmar Bergmans senaste produktion "Vintersagan" på Dramaten. Detta är Anns första självständiga scenografi.

Margot Lande, regiassistent och inspicient, f. 67 i Stockholm där hon gått Adolf Fredriks musikskola, Hum linje på Södra Latins gymnasium, Kulturamas Jazz- och popsång- och teaterlinjer samt studerat Engelska, Musik- och Teatervetenskap och Barn- och ungdomspsykologi vid Stockholms universitet. Hon har praktiserat som producentassistent på Dramaten och medverkat som skådespelare/regissör/sångare i ett antal amatörteaterprojekt. Margot har medverkat i Vadstena sedan -74 i olika scen tekniska funktioner som inspicient, rekvisitör, scenmästare och som statist, produktionsassistent och regiassistent.

Sanna Eriksson, kostymateljéansvarig, f. 65, uppvuxen i Vadstena och har gått tvåårig beklädnadsteknisk linje i Linköping. Därefter utbildad till herrkräddare på St Görans gymnasium i Stockholm, där hon erhöll sitt gesällbrev 1987. Har eget skråreri i Linköping och har sedan 1986 samarbetat med bl a teatergruppen Strålarna i Vadstena. Våren 94 designade och tillverkade Sanna kostymerna till Komedigruppens produktion "Cajsa Blanca" och teatergruppen Strålarnas produktion "Cecilia Vasa. Genomgick under våren -94 en kurs på Dramatiska Institutet i teaterkostymens historia med lärarna Mathias Claesson, Inger Zielfelt och Börje Edh. Susanna medverkar för tredje året vid Vadstena-Akademien.

Maria Lindal, konsertmästare, f. 63 på Lidingö i musikerfamilj. Examen vid Musikhögskolan i Stockholm -85 efter studier för prof. Josef Grünfarb. Därefter hos Manough Parikian och Andrew Watkinson samt specialisering på barockfiol hos Marc Destrubé i London. Har medverkat i gruppen Consorto Köln (barock) samt Ensemble Köln (nutida musik). Framträdde även med gruppen II Consortino och Marini Consort vid inspelningar för WDR (Köln), Radio France samt Deutsche Harmonia Mundi. Är medlem i orkestern Anima Eterna från Belgien samt grundade -91 sin egen Ensemble Saga, som nyss utkommit med sin första CD med musik av Biber på märket BIS. Sedan 94 bor Maria Lindal åter i Stockholm.

Henrik Löwenmark, musikalisk instuderare, utbildad pianist vid Musikhögskolan i Göteborg 79-84. 1988 studerade han för Peter Feuchtwanger i London. Är verksam som solist, ackompanjör, ensemblemusiker och som lärare i musikalisk instudering vid Musikhögskolan i Stockholm. Henrik har varit instuderare vid Vadstena-Akademien sedan 1987, där han också gett en rad pianokonsert.

Nils Hugo Stockhaus, scenmästare, började att arbeta med scenografi och dekor efter att ha assisterat scenografen Adel Ånggård i Stockholms Kammarkörs uppsättning av Bellinis "Adelson och Salvini", på Sicilien 1985. Har därefter arbetat på bl.a. Kgl. Teaterns snickeri, Drottningholmsteatern, Roslagsoperan och Opera Nova. Nils Hugo har arbetat kontinuerligt på Operastudio 67 sedan 1987, som studierektor (88-92), scenmästare och scenograf. Medverkade för första gången vid Vadstena-Akademien 89. Sommaren 93 var Nils Hugo scenmästare på Gamla Teatern.

Eva Maria Holm-Katzeff, maskör och perukmakare, född och uppvuxen i Linköping. Flyttade till Stockholm efter gymnasiet för att studera vid Grundskolan för konstnärlig utbildning och Dramatiska Institutets maskörutbildning. År sedan -77 anställd på Dramaten där hon senast arbetade med "Lika för Lika" i regi av Lennart Hjulström. Eva Maria har även arbetat med film, video och TV - bl.a. "Markisinnan de Sade" i regi av Ingmar Bergman - och opera med Dramatiska Ensemblens uppsättning av "Fyra helgon i tre akter".

Richard Ärlin, ljussättare, f. 45. Arbetar sedan 1965 på Dramatens belysningsavdelning. Har på Dramaten även gjort scenografi (Solology för Karin Kavli 1978) samt ett antal egna ljussättningar bl a för Richard Looff. Ljussatte också Påvemässan i Globen. Annars verksam som bildkonstnär, finns representerad på Nationalmuseum samt i ett flertal större konstmuseer. Richard har också utformat och smyckat Dominikansyrtrarnas kapell i Märsta. Medverkar för första gången i Vadstena.

Eric Skarby, cembalist, musikalisk instuderare, f. 66, uppvuxen i Uppsala. Utbildad vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm i pianoklassen för prof. Esther Bodin-Karpe. Eric är verksam som ackompanjör, kammarmusiker, repetitör och solist runt om i Sverige, och har bl a jobbat för Radiokören, Eric Ericsons kammarkör, radio och TV. Han har erhållit Musikaliska akademiens stora utlandsstipendium och Gottfrid Boon-stipendiet. Medverkar för andra året i Vadstena.

Klockmäster

Vi har tid för dig.

JUSSI BJÖRLING TENOR COMPETITION

BORLÄNGE 21·22·23 OKTOBER 1994

Semifinal

HAGASKOLANS AULA, FREDAG 21 OKTOBER, KL. 16.00.

Av 125 anmälda tenorer uttar Juryn 12 st till semifinal.

Av dessa går 5 st vidare till söndagens TV-sända final.

Galakväll

ARENA KUPOLEN, LÖRDAG 22 OKTOBER, KL. 19.00.

*Ingvar Wixell, Sylvia Lindenstrand, Lena Nordin, Stefan Dahlberg,
Dalarnas Symfoniorkester Dirigent Claes Merithz, Konferencier Niklas Lindblad.*

Final

ARENA KUPOLEN, SÖNDAG 23 OKTOBER, KL. 16.00.

Gäststartister: Håkan Hagegård, Nina Stemme, Dalarnas Symfoniorkester

Dirigent Claes Merithz, Konferencier Håkan Hagegård.

TÄVLINGSJURY

Eskil Hemberg
(ORDFÖRANDE)
OPERACHEF
KUNGLIGA TEATERN,
STOCKHOLM

Elisabeth Söderström
HOVSÅNGERSKA,
KONSTNÄRLIG CHEF,
DROTTNINGHOLMSTEATERN,
STOCKHOLM

Harald Ek
OPERASÅNGARE,
STUDIAREKTOR FÖR OPERA-
PROGRAMMET VID TEATER- OCH
OPERAHÖGSKOLAN I GÖTEBORG

Kerstin Meyer
HOVSÅNGERSKA,
REKTOR,
OPERAHÖGSKOLAN,
STOCKHOLM

Jonny Blanc
SEKTIONSCHEF
KUNGLIGA TEATERN,
STOCKHOLM

HOTELL & BILJETTER

Hotellbokning: Borlänge Kongress- & Konferenscenter AB. Tel: 0243-481 00. Fax: 0243-481 03.

Gala- & Finalbiljetter beställs genom hos Posten eller närmaste ATG-ombud.
Eller via direkttelefon: 077-170 70 70 (1:-/min)

ORGANISATIONSKOMMITTÉN FÖR JUSSI BJÖRLING TENOR COMPETITION

Organisationskommittén är högsta beslutande organ för Jussi Björling Tenor Competition. Kommittén består av:
Gunnar Björk, landshövding i Dalarna. *Georg Karlsson*, ordförande i Borlänge kommunstyrelse.
Anita Holmstrand, ordförande i Borlänge kulturnämnd. *Ann Beskow*, ordförande i landstingets kulturnämnd.
Ulla Lagerqvist, vice ordförande i landstingets kulturnämnd.

Fru Björks

öden och äventyr

EFTER EN ROMAN AV JONAS GARDELL

KOMISK VARDAGSTRAGEDI
I TRE AKTER

VADSTENA SLOTT 1994

Fru Björks öden och äventyr

Efter en roman av Jonas Gardell.

Kompositionen har beställts av Vadstena-Akademien med stöd av Svenska Rikskonsertor och Statens Kulturråd.

Musik	Staffan Mossenmark, 1994
Libretto/regi	Lars Wassrin
Dirigent	Petter Sundkvist
Musikalisk instudering	Lise-Lotte Axelsson Christian Einarsson
Kostym	Astrid Ljungberg
Mask/peruk	Robin Karlsson
Ljus	Anna Wemmert
Scenografi	Ulla Ridderberg
Scenmästare	Hans Ericsson
Fru Björk	Karin Ingebäck, sopran
Börje Molin, Italienaren	Anders Lundström, tenor
Koryfén	Ann Hallenberg, mezzosopran
Herr Björk	Michael Weinius, baryton
Systrarna Björk, turist, Lena Molin ..	Sara Olsson, sopran
Systrarna Björk, turist	Katarina Andersson, mezzosopran
Statister	Hans Ericsson Sebastian Lindholm Henrik Rambe Lina Thisner Carolina Wolff
Barn	Oscar Gunnarsson Niklas Fogander
Konsertmästare, violin	Anders Lagerqvist
Violin	Kristina Ebbersten
Viola	Petter Axelsson
Cello	Johanna Sjunnesson
Kontrabas	Anders Gerhardsson
Flöjt	Sara Hammarström
Klarinett	Lena Jonhäll
Trombon	Jesper Knutsson
Trumpet	Tora Thorslund
Accordeon	Frode Andersen
Slagverk	Jonas Larsson Per Sjögren

Therèsia Schütz (maskörassistent), Tommy Olsson (kostymassistent), Sanna Eriksson (kostymateljéansvarig), Anna Karlåker (sömnad), Henrik Rambe (scentekniker/rekvisita/pianostämning), Lina Thisner (scentekniker/videoteknik), Sebastian Lindholm, Carolina Wolff (scentekniker), Maria Friberg (rekvisitatillverkning scentekniker), Conny Sandh, Jonas Eliasson, Anders Gullstrand (dekortillverkning, Östgötateatern), Tomas Ferngren (ljudteknik), Mattias Jonsson, Jakob Lohm (ljustekniker), Frans Svensson (orkestervaktmästare), Jan Anders Karlsson, Torgny Stintzing (notkopister).

Ett stort tack till Östgötateatern som har tillverkat dekoren samt lånat ut rekvisita och kostymdelar.
Tio tusen röda rosor är skriven av Thore Skogman.

Bilden t.h. publiceras genom vänligt tillmötesgående av bildkonstnären Jan Stenmark

Hur har hon det idag? Är hon fortfarande lika lycklig?

Att skriva opera

eller att leva med två fruor
av Staffan Mossenmark

mars 1993

Hur skriver man en opera?
I vilken ände ska man
börja? Panik? Nej! Jag
börjar i akt 1.

april

Några minuter har det
allt blivit och jag har
börjat lära känna ett
par som heter Börje
och Vivian. Dom är
nygifta. Lyckliga!

maj

1 maj. 13 min komponerade.
Har umgåtts lite med en person
som kallas koryfén. Hon sjunger
fint. Det är hemskt varmt vid
datorn. Jag har köpt en takfläkt.

juni

7 juni. 18 min 50 sek opera på
hårddisken. Har börjat i akt III
och övergett första akten
tills vidare. Just nu
har jag nästan exakt
90 minuter musik
kvar att skriva. Det
känns jobbigt. Det här
kommer jag aldrig att
överleva!

Grattis på
födelsedagen
önskar
vi på Telia

september

Lasse och jag har fått faxar av
Akademien. Jobbat ett halvt år.
Tungt.

oktober

Får leka
kändis ett
par dar när
TV förföljer mej på stan
för att göra porträtt. Det
känns uppmuntrande mitt i
komponerandet av tredje
akten som aldrig tycks ta
slut. En scen på 3 minuter
har tagit över 6 veckor att
skriva. Det är kul med
musik.

november

Nästan 50 minuter är
komponerade och
tredje akten närmar
sig sitt slut. En del noter har skickats ut till
sångarna och Karin Ingebäck (fru Björk) och
jag har träffats och gått igenom akt III. Roligt
att höra lite sång.

december

Jobbar hela julen med akt II med
Vivian i Italien. Det är varmt och
soligt och Vivian irrar omkring
och försöker hitta sitt hotell.

jan 1994

9 januari. Jag har en hel
timmes opera! Jag är fort-
farande i Italien. Vivian
guidar i Peterskyrkan och
har dålig nattsömn. Peng-
arna tryter.

februari

Akt 2 är klar och jag har följt
med Vivian tillbaka till
Sverige och Stockholm. Vi-
vian gifter sig med herr
Björk. När jag inte är där
joggar jag vidare genom
slottsskogen och Majorna för
att bevisa att jag trots allt
lever. Min son, Elias, önskar

juli

Jag lever än och joggar i
Slottsskogen mellan ar-
betspassen.

augusti

I mitten av augusti har jag nått
nästan till min första halv-
timme. Har uruppförandet av
verket "Ozon II" för 24 glass-
bilar på Götaplatsen inför
många tusen människor.
Känns fint. Jag får
telefonräkningar som inte är
att leka med. (Det händer att
Lasse och jag pratar 15-20 ggr
om dan!)

sig en annan pappa och säger att han hatar min
opera.

mars

Jobbar järnet mot slutet hemma hos familjen
Björk som äter söndagsmiddag under kristall-
kronan. Sista dygnen är jag på upploppet och
den 17 mars 13.23 är jag klar!!! Jag kan kalla
mig *operatonsättare*, för 110 minuter opera har
jag klämt ur mig.

april

Har valts in i Te-
lias förmånsklubb
(medlemsnr 4888)
och fått telefon-
kort av Telia på
födelsedagen.
Yippie!! Ändrar
i scener. No
brain! No
pain!

Illustrationer av kosymskaparen Astrid Ljungberg.

20 juni 1994. Första repetitionsdagen. Foto: Staffan Gustavsson

maj

Åker till Grekland efter att ha lämnat ifrån mig den
sista scenen. Fru Björk får stanna hemma i
hårddisken, för till Grekland åker jag endast med fru
Mossenmark. Underbart!!

Lars Wassrin, librettist och regissör.
Är uppvuxen i Vadstena och har varit
knoten till Vadstena-Akademien sedan
1987 som ljussättare och regiassistent.
Han regidebuterade på Östgöteatern
1992. Stipendier: Vadstena-Akademins
vänner -91, Östergötlands Läns Lands-
ting -93.

Foto: Jerzy Modrak

Tonsättaren Staffan Mossenmark har
fått denna kompositionsbeställning av
Vadstena-Akademien och gör med den
sin operadebut. Han har tidigare
framförallt skrivit instrumentalmusik,
som bl.a. har framförts i svensk radio
och TV och i ett stort antal länder.
Staffan Mossenmark är inom kort aktu-
ell för flera olika CD-utgivningar i både
Sverige och utomlands. Under förra året
uppmärksammades bl.a. hans båda verk
"Ozon 1" - för kör med elektroniska
gratulationskort - och "Ozon 2", för 24
glassbilar. Staffan Mossenmark arbetar
ofta tillsammans med andra konstnärer i
form av installationer och före-
ställningar där olika konstarter möts,
t.ex. musik, dans, teater, bild, video.
Han är bördig från Östergötland men är
nu bosatt i Göteborg.

Bokia

bokhandelskedja
i samverkan

Walfrid Nilssons

BOKHANDEL AB

Kyrkogatan 2, 591 35 Motala. Telefon 0141-100 07

Stöder
Vadstena-Akademien
och
önskar framgång
1994

Petter Sundkvist, född -64 i Boliden. Utbildad till cello och trumpetpedagog vid musikhögskolan i Piteå. Dirigentexamen -91 vid Musikhögskolan i Stockholm där han studerade för Kjell Ingebrechtsen. Han har dirigerat uppsättningar på Musikteatern i Värmland, Malmö Stadsteater, Norrlandsoperan och Folkoperan. Framöver väntar engagemang bl.a. på Göteborgsoperan och Kungliga Teatern. Petter är en återkommande gäst hos landets symfoniorkestrar. Förra året studerade han "ny musik" för ungraren Peter Eötvös. Det möjliggjordes genom Kungliga Musikaliska Akademiens stora utlandsstipendium.

Katarina Andersson, mezzosopran, f. 67 i Uppsala, uppvuxen i Knivsta. Hon har studerat 2 år på Nordiskt Musikkonservatorium, 3 år på Operastudio 67, 2 år på Operahögskolan i Göteborg och går nu på Operahögskolan i Stockholm. Med Nordiskt Musikkonservatorium har hon sjungit Lisetta i "Il mondo della luna" -88 och "Askungen" -89, båda på Confidencen, samt titelrollen i "Carmen" -90. Hon sjöng Dorabella i "Cosi fan tutte" på Södra Latin -90. Under hösten -93 gjorde hon Ottavia i "Poppeas kröning" på Norrlandsoperan och Eva i "Komedi på en bro" med Operahögskolan på Folkoperan -94. Crafoordska stiftelsens stipendiat -94. Sånglärare: Curt Appelgren.

Ann Hallenberg, mezzosopran, f. 67 i Västerås. Studier: Västerås musikklasser och många år i Mariakören, båda under Bror Samuelson. Ex -94 fr Operahögsk i Sthlm. Har sjungit "Orfeus" -90 i Västerås, Tredje damen i "Trollflöjten" -91, Furst Orlovski i "Läderlappen" -91, Tisbe i "Askungen" -92, Fidalma i "Det hemliga äktenskapet" -93 och titelrollen i "Tintomara" -94 på Operahögsk. Sjöng Madeleine i "Solitär" på Kgl Teatern -92, äv på USA-turné -94. Sjöng med Prag Mozart Academy och Bonn Stadtsoper häxan i "Rapunzel" -94. Semifinal i Solistpriset -93 och i Plácido Domingos tävling i Paris -93. Medv i Vadstena -91. Stip: Bl.a. Christina Nilsson -93. Kgl Musikaliska Akademien -94. Sånglärare: Erik Saedén.

Michael Weinius, baryton, f. 71. Han har gått Adolf Fredriks Musikklasser och Musikgymnasium. Efter skolan anställdes han i kören vid Kgl Teatern och går sedan 1991 på Operahögsk i Sthlm. Bland de roller han har gjort märks bl.a. Smirnoff i William Waltons "Björnen" -91, Danilo i "Glada Änkan" på Södertäljeoperan -92, Marcello i "Bohème" på Gävle Teater -93, Guglielmo i "Cosi fan tutte" på Malmö Musikteater -93, Papageno i "Trollflöjten" på Stora Teatern i Göteborg -94, samt nu senast Markel i "Doktor Glas" på Kgl. Teatern i Stockholm. Stipendier: Bl.a. Sigvard och Mariannes konstnärstip, Joel Berglund-stipendiet -92, Musikaliska Akademien -92, Drottningholmsteaterns vänner -94, Crafoordska stiftelsens stipendiat -94.

Karin Ingebäck, sopran, f. 67, uppvuxen i Vara. Hon är examinerad sångpedagog och har gått två år på Musikhögsk i Gbg, solistutbildningen. Karin går nu på Operahögsk i Gbg. Hon har sjungit Grota i "Hans och Greta" -87, Fiordiligi i "Cosi fan tutte" -91, titelrollen i "Madame Butterfly" -92, Romilda i "Xerxes" -93, Rosina i "Barberaren i Sevilla" -93, Muzetta i "La Bohème" -94. Medv i svenska solistbiennalen -93. Sjunger i höst Susanna i "Figaros Bröllop" på nya operan i Gbg och Lotta i "Amorina" på Kgl. Teatern. Medv i Vadstena -92, -93. Stipendier: Kgl. Musikaliska Akademien -91, Lindkvist Donationsfond -91, Frimurarnas musikstip -93, Crafoordska stiftelsen -94. Sånglärare: Sten Neiker, Märta Schéle och Birgitta Bergström.

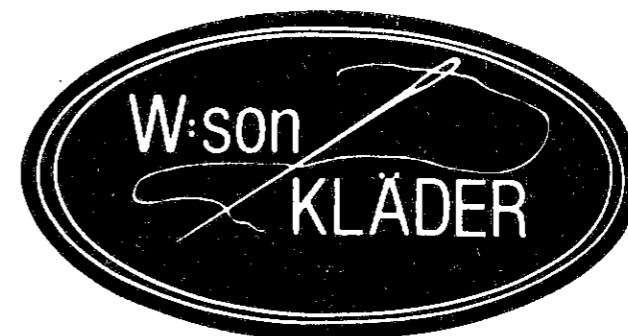
Sara Olsson, sopran, f. 63 i Karlstad. Studier: Operastudio 67, Musikhögsk och examen vid Operahögsk i Sthlm, januari -94. Hon har bl.a. sjungit rollen som Pamina i Roslagsoperans uppsättning av "Trollflöjten" -89, Fiordiligi i "Cosi fan tutte" i Italien och Ghita i Martin y Soleres opera "Una cosa rara" på Drottningholmsteatern -93 som sändes direkt i TV1. Övriga roller bl.a. Romilda i "Xerxes", Första dam i "Trollflöjten", Musetta i "La Bohème" samt Amanda i "Tintomara". Medv i Vadstena uppsättning "Möss och Musor" -89. Stipendier: Bl.a. Kgl. Musikaliska Akademien 1988, 92, -93, Karlstads kommuns kulturstip -89, Stina och Erik Lundbergs stiftelse (KMA) -94. Sånglärare: Ove Meyer-Lecgardh.

Anders Lundström, tenor, f. 59 uppvuxen i Umeå. Har musiklärarex. Engagerad vid Norrlandsoperan innan han började sina studier vid Operahögsk, som han avslutade -91. På Folkoperan har han sjungit Simson i "Simson och Delila" -91, titelrollen i "Don Carlos" -92 samt Calaf i "Turandot" -93. Han har sjungit Avito i "Kärleken till tre kungar" i Kaiserslautern -92 och Don José i "Carmen" på Värmlandsoperan -93. Våren -94 sjöng Anders Tamino i "Trollflöjten" på Stora Teatern. Han gästspelade också med Folkoperan i New York, där han gjorde titelrollen i "Don Carlos", samt i Jerusalem i rollen som Calaf i "Turandot." Medv i Vadstena -91 och -92. Stipendier: Frimurarnordens stora sångstip -92. Kgl Musikaliska Akademien -94.

VÄLKOMNA
till butiken för den
klädmedvetne mannen

Storgatan22 • VADSTENA • 0143-101 08

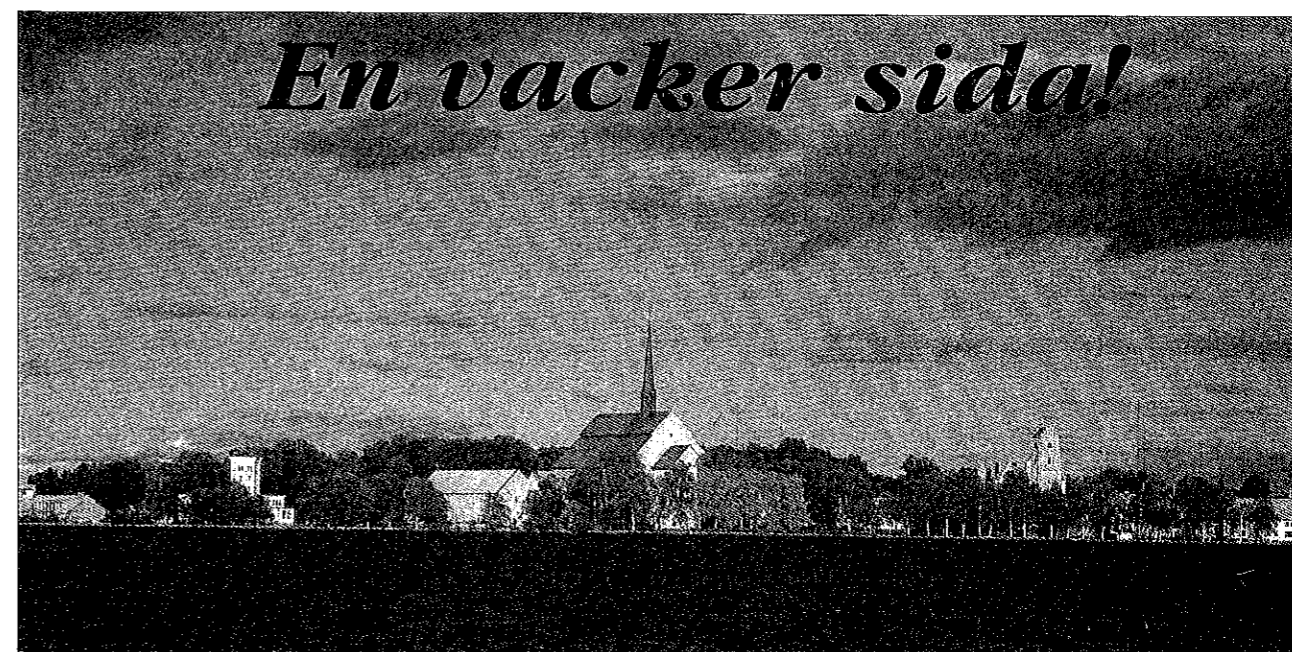
Är du en Fru Björk ?

Lars Wassrin. Regissör.

Box 1012
581 10 LINKÖPING
Tfn: 013-12 98 50

Besöksadress:
Gillbergagatan 14
Fax: 013-12 72 64

Alla som sett Vadstena från Vättern säger att det är stadens vackraste sida. Nu är också vi på väg dit.

Vårt uppdrag är lite speciellt. Vi ska förvandla ett sjukhusområde till ett levande och attraktivt område för bostäder, service, förvaltning och företagande. När allt är klart finns vi inte mer.

Nu har vi kommit så långt att det är dags att förlänga Vadstenas vackra strandlinje mot Vättern.

Norr om klosterområdet bereder vi plats för bostäder och sjukhem. Resultatet kommer att bli ett av Vadstenas mest attraktiva områden med närhet till Vättern och fem minuters promenadväg till centrum.

**Kontakta oss
så får Du veta mer!**

Klosterledsgatan 13, 592 32 VADSTENA
Tel 0143-119 80, Fax 0143-136 06

0:-

LÅNEFÖRLÄNGNING

HOS OSS HAR DU

MÖJLIGHET ATT VÄLJA RÖRLIG RÄNTA

I AVVAKTAN PÅ RÄTT RÄNTENIVÅ.

LÅNET BINDER DU SAMMA DAG SOM

DU BESTÄMMER DIG.

Stadshypotek

Bismotalagatan 12, Box 184, 591 22 Motala

0141-358 50

VÄRDERING

0:-

AVISERING

-:0

Administrativa medarbetare m. fl. 1994

Anders Frennberg (produktionsledare), Gunnar Lande (kassaförvaltare), Helena Agnemar (kansli-föreståndare), Lotta Zacharias (operagalaproducent), Martina Gustavsson, Cecilia Harder, Sarah Havrén, Dennis Lönning, Marianne Karlsson, Karin Astner (kansli), Fredrik Lundström (ljuskonsult), Staffan Sjöstrand (pianotekniker), Martin Andersson, Frans Svensson (vaktmästare) och Astrid Lande (administrativ chef).

I vårt mycket uppskattade soppkök medverkar i sommar Kerstin och Bo Lundhquist (transporter, lokaltillsyn, soppkök mm), Anna-Greta Österberg, Olga Andersson, Marianne Karlsson, Gertrud Caldeström, Birgitta Norenberg, Lena Arnborger, Margareta Andersson, Märta Carlström, Gunilla Falk, Lars Falk, Nahid Moghimi, Elisabeth Enning, Anette Solberg, Christina Almtun och Britta Wallgård.

stöder Vadstena-Akademien
genom utlåning av personsökare
sommaren 1994

Astrid Ljungberg, kostymtecknare, uppvuxen i Härjedalen. Studier: Nyckelviksskolan, textillärarex vid Umeå universitet. "Fru Björks öden och äventyr" är hennes 25:e produktion. Under åren 77-87 arbetade hon på Ögonblicksteatern, Norrlandsoperan och Sveriges Television i Umeå, med Ögonblicksteatern som bas. Under 87-93 fast anställd på Norrbottensteatern i Luleå. Under denna period även frilans, bl.a. på Östgötateatern. Sedan -93 bosatt i Stockholm. Bland de produktioner hon har arbetat med under åren märks t.ex. "Ringaren i Notre Dame" på Ögonblicksteatern -86, "Ett drömspel" på Östgötateatern -91, "Trouble in Tahiti" på Norrlandsoperan -91 och "Dagning Röd" på Norrbottensteatern -93.

Robin Karlsson, perukmakare, maskör, f. 61 i Norrköping. Började som lärling på Östgötateatern. Har arbetat vid bl.a. Malmö Stadsteater, Folkoperan, Riksteatern och Karlstadsoperan. Han har varit chef för peruk- och maskavdelningen vid Länsteatern i Örebro, och på Det Kongelige Teater i Köpenhamn. -89 svarade han för mask och peruk till Oscarsteaterns "Fantomen på Operan". Han skapade också kostymer till musicalen "The return to the forbidden planet". 93-94 regisserade Robin uppsättningarna "Cabaret", "Mc and My Girl" och Chicago, -94 Kgl Teaterns uppsättning "Solitär" i USA. För närvarande är han chef för mask- och perukavdelningen på Kgl Teatern. Medv vid Vadstena-Akademien ett antal år under 80-talet.

Anders Lagerqvist, konsertmästare, f. 72, uppvuxen i Karlstad. Violinstudier för Peter Sundqvist. -89 antogs han på Musikhögsk i Sthlm där han studerar för H. Thedén. Han har vunnit första pris vid Umeå Internationella Kammarmusikfestival -90, -91. Tilldelades -91 även Kgl Musikaliska Akademiens utlandsstipendium. Studier för prof. Arenkow, Wien. Våren -93 spelade han Aulins violin-konserter med Musikhögsk Symfoniork. Tilldelades 2:a pris i Internationell Kammarmusiktävling i Wien -92. Antogs till diplomutbildningen på Musikhögsk i Sthlm -93, har gjort inspelningar för Sveriges Radio med musik av Prokofjev och Debussy. Hösten -95 förestår diplomkonsert tillsammans m. Radiosymfonikerna. Medv i Vadstena -92.

Christian Einarson pianist, musikalisk instuderare, f. 57 i Källstad utanför Vadstena. Pianolektioner för Dankmar Stüwen och Torsten Holmberg. Vidare musikstudier för farbrodern Pehr Einarson, Falun. Musikhögskoleexamen med solistdiplom i Göteborg. Kgl. Musikaliska Akademiens stora utlandsstip -83. Friedlander Fellowship i Cincinnati, USA 84-85. Konserter, radio- och TV-inspelningar i flera europeiska länder samt i USA. Intresset för musikdramatiken har tagit överhanden. Christian verkar nu som repetitör, ackompanjator och kapellmästare på Storan, Lillan och Stadsteatern i Göteborg. Ystadsoperan, Norrlandsoperan, Älvsborgsteatern, Folkoperan, Malmö Stadsteater m.fl. Till hösten väntar Norrlandsoperan.

Ulla Ridderberg, scenograf, är uppvuxen i Östersund och bosatt i Linköping. Hon är verksam som dekormålare, attributmakare och scenograf. Hon har gjort ett 10-tal scenografier till fria grupper och även arbetat som kostymskapare, bl.a. till "Annie Get Your Gun" med Norrköpings Operettsällskap och P-O Enqvists "Till Fedra" med Mollanteatern. Sedan -88 är hon anställd vid Östgötateatern där hon bl.a. har gjort scenografin till "Vem älskar Yngve Frej". Ulla har tidigare arbetat tillsammans med Lars Wassrin då denne regisserade Jonas Gardells "Lena och Percy präriehund" på Östgötateatern -92.

Anna Wemmert, ljussättare, f. 68 i Skivarp, utbildad vid Dramatiska Institutets teater-teknikerlinje. Har tidigare bl.a. arbetat på Östgötateatern. Under de senaste åren har hon varit knuten till Dansgruppen Rubicon på Unga Atalante i Göteborg. I höst sätter hon ljus på Göteborgsoperans lilla scen, i "Vid sidan av". Anna medverkar för femte året i rad vid Vadstena-Akademien.

Hans Ericsson, scenmästare, f. 68, uppvuxen i Fritsla i Sjuhäradsbygden. Han har arbetat två år på Borås Stadsteater som belysningstekniker, därefter på Fria Teatern i Stockholm som scen-tekniker. Han har nyligen avslutat Dramatiska Institutets teater-teknikerutbildning, 80 poäng.

Lise-Lotte Axelsson, repetitör, har medverkat i Vadstena-Akademiens uppsättningar åren 87, 88, 90 och 91. Är utbildad pianopedagog vid Musikhögskolan i Stockholm där hon också erhållit solistdiplom. Lise-Lotte har även genomgått Operahögskolans repetitörutbildning samt bedrivit solistiska studier i London. Hon har fått utlandsstipendier från Musikaliska Akademien och British Council. Arbetar som repetitör på Operahögskolan.

Fil dr Åke Sällströms Minnesfond

Bland Vadstena-Akademiens produktioner har den tidiga italienska operan haft sin givna plats. Uppsättningarna under 1970-talet av *Il Falcone/Chi soffre spera* av Mazzochi/Marazzoli, *Dal Male il Bene* av Abbatini/Marazzoli, *Il Schiavo di sua Moglie* av Provenzale, *San Giovanni Battista/Salome* av Stradella, *La Generosità d'Alessandro* av Tricarico samt *Genevief* av Leo m.fl. har väsentligen bidragit till Akademiens utveckling och är alla resultat av Åke Sällströms musik- och teaterhistoriska forskningsarbete. Mitt i sin forskargärning rycktes Åke Sällström bort i februari 1980. För att skapa ekonomiska förutsättningar för att i hans efterföljd fortsätta forskningen i europeisk musik- och teater-

historia grundades Fil dr Åke Sällströms minnesfond. Den har sitt säte i Stockholm och står under länsstyrelsens överinseende. Stipendier har utdelats till bl.a. Per-Erik Öhrn, Anders Wiklund (två tillfällen) och Iwar Bergkwist (1991). Upplysningar om fonden lämnas av dess ordförande Prof. Kerstin Meyer-Bexelius, Porsvägen 48, 162 40 Vällingby, tel. 08-759 59 25 och av sekreteraren avdelningsdirektör, fil lic Bengt Olof Nilsson, Repslagarg 24, 261 40 Landskrona, tel. 0418-192 22. Penninggåvor till fonden kan insättas på postgiro 54 22 16-7, bankgiro 155-4088 eller bankkonto 1560-61 50 441, Fil dr Åke Sällströms minnesfond, Nordbanken, Stockholm.

Vadstena-Akademiens Repertoar 1964 - 1994

1964, 1965, 1966 Internationella Vadstena-Akademien för sång- och instrumentalmusik grundades av sångläraren Ingrid Maria Rappé. De första tre årens studier för internationellt erkända lärare som professor Ferdinand Grossmann - ledare för Wiener Hofmusikkapelle och Wiener Sängerknaben - resulterade i ett stort antal konserter med sång- och instrumentalsolist och orkester. Vidare gavs bl.a. ett renässansspel i kostym på slottet och en "Japansk afton" på Gamla Teatern. Tretton olika nationer var representerade vid Akademien.

	Musikalisk ledning	Regi/koreograf	Scenograf
1967	C.W.Gluck , Die Maïenkönigin/Vårdrötningen G.B.Pergolesi , La serva padrona/Ett litet huskors (1733)	Karl Bötti Karl Bötti	Hanns Zimmerl Hanns Zimmerl
1968	D.Cimarosa , Il Matrimonio segreto/Det hemliga äktenskapet	Karl Bötti	Hanns Zimmerl
1969	H.Purcell , Dido and Aeneas C.Monteverdi , Combattimento di Tancredi e Clorinda/ Tancredi och Clorindas kamp (1624)	Arnold Östman Arnold Östman	Leif Söderström Leif Söderström
1970	V.Mazzochi/M.Marazzoli , Il Falcone/Falken (1639)	Arnold Östman	Leif Söderström Elisabeth Beijer
1971	L.Thybo , Den odödliga historien (1971), gästsp. i Danmark A.M.Abbastini/M.Marazzoli , Dal male il bene/ Av ont kommer gott (1653). Gästspel på Drottningholmsteatern.	Arnold Östman Arnold Östman	Leif Söderström Leif Söderström Elisabeth Beijer Elisabeth Beijer
1972	P.Gaveaux , Le traité nul/Äktenskapsaffillet (1793) turné i Stockholms parkteater E.Eyser , Drömmen om mannen (1972)	Arnold Östman Arnold Östman	Per E.Fosser Per E.Fosser Elisabeth Beijer Elisabeth Beijer
1973	F.Provenzale , Il schiavo di sua moglie/Sin hustrus slav (1678) På Gamla Teatern, divertissement E.Eyser , Hjärter kung (1973), gästspel på Himmelstalund S.G.Schönberg , Birgittamusik (1973) L.Thybo , Birgittamusik Rosa rorans bonitatem (1973) S.D.Sandström , På Finsta sommaren år 1316 (1973) gästspel på Övralid	Arnold Östman Arnold Östman Arnold Östman Arnold Östman Arnold Östman Arnold Östman	Hans Elfvin Torbjörn Lillieqvist Torbjörn Lillieqvist Elisabeth Beijer Elisabeth Beijer Per-Erik Öhrn
1974	F.Provenzale , Stellidaura (1678) S.E.Bäck , Just då de längsta skuggorna... (1974) D.Cimarosa , Lo sposo senza moglie/Bruden som försvann (1784) E.Eyser , Sista resan (1973)	Arnold Östman Arnold Östman Arnold Östman Arnold Östman	Göran Järvefelt Göran Järvefelt Per-Erik Öhrn Per-Erik Öhrn Barbro Karnfält Björn E. Evensen Barbro Karnfält Margareta Petré
1975	A.Stradella , San Giovanni Battista/Salome (1675) A.Stradella , Lo Stufarolo/Han som vet bättre Gästspel i Tyskland och Österrike med nedanst verk: E.Eyser , Hjärter kung, repris E.Eyser , Sista Resan, repris L.J.Werle , Flower Power, samarb.Musikdram.skolan	Arnold Östman Arnold Östman Staffan Björklund Staffan Björklund Staffan Björklund	Göran Järvefelt Torbjörn Lillieqvist Torbjörn Lillieqvist Elisabeth Beijer Margareta Petré Lotta Lindström
1976	O.A.Thommessen , Hermaphroditen (1976), gästspel i Norge A.Stradella , Salome, repris med TV-inspelning	Björn Hallman Arnold Östman	Mats Isaksson, koreograf Göran Järvefelt Torkel Blomkvist, ljus Göran Järvefelt
1977	G.Tricarico , La generosità d'Alessandro/ Alexanders ädelmod (1662) Fantasi för dansare	Arnold Östman	Gunnel Bergström/ Torbjörn Lillieqvist Mats Isaksson, koreograf Torkel Blomkvist Gunnel Bergström Torkel Blomkvist
1978	L.Leo , Genovicia/Genoveva (1741) Musik, sång och dans från medeltid och renässans	Arnold Östman Westra Aaros Stadspjipare	Gunnel Bergström I Saltarelli dansare Bo Lindgren
1979	A.M.Abbatini , La Baldassara/La comica del ciclo Skådespelskan som kom till himlen (1668), TV-insp.	Arnold Östman	Gunnel Bergström Mathias Frid
1980	W.W.Glaser , Frihetens klockor eller Björnarna och och aporna (1980), gästspel i Västerås Bröllopsfesten fritt efter G.Chauver (1360-1400) gästspel i Västerås B.Sjöberg , H.Eisler m.fl. Idyll & Cabaret, turné till Folkets Hus föreningarna	Clas Pehrsson Berit Lindberg Bertil Färnbof Mikael Samuelson	Per-Erik Öhrn Per-Erik Öhrn Magnus Blomkvist, koreograf Mathias Frid Mathias Frid
1981	Joy d'amour (1100-1300-tal) A.Stradella , La Susanna/Susanna (1681)	Berit Lindberg Stefan Parkman	Magnus Blomkvist, koreograf Anders Levelius Mathias Frid
1982	M.Marazzoli/O.A.Thommessen , Det mänskliga livet Nådens triumf (1656), Det är vi som är musiken (1982) Hjärtats länk och glädjens knopp (1800-tal)	O.A.Thommessen Anders-Per Jonsson Stefan Bojsten	Torbjörn Lillieqvist Torbjörn Lillieqvist Torbjörn Lillieqvist Kerstin Rydh Kerstin Rydh Maria Geber
1983	C.Ditters von Dittersdorf , Opera Buffa eller Svartsjukan rasar (1798) Fångenskapens fåglar	Anders Wiklund Elisabeth Hehr	Torbjörn Lillieqvist Torbjörn Lillieqvist Magnus Blomkvist, koreograf Barbro Karnfält/ Jan Carlberg Per A.Jonsson
1984	C.Ditters von Dittersdorf , Opera Buffa, repris med TV-insp. E.Duni , Le peintre amoureux de son modèle/ Målaren förälskad i sin modell (1757) L.Horváth , Frostblomma i ett nostalgiskt universum (1984)	Russel Harris Glenn Mossop László Horváth	Torbjörn Lillieqvist Torbjörn Lillieqvist Per A.Jonsson Peter Bäckström/ Anne-Charlotte Bengtsson Maria Geber/ Gunilla Hellström
1985	I lejonhjärtats tecken A.Düben , Ballett bemängd med sång/Narvabaletten (1701) G.H.Stölzel (1690-1749), Tobakskantaten G.F.Teleman , Miriways (1728) J.Foroni , Berthas piano (1855)	Elisabeth Hehr Bo Johansson	Torbjörn Lillieqvist Elisabeth Borgström Jan Carlberg/ Erik Ståhlberg
1986	A.Melani , L'empio punito/Don Juan 1669 (1669) Barocka upptåg: A.Scarlatti , Palandrana e Zamberlucco (1716) G.Orlandini , Serpilla e Bacocco (1719)	Anders Öhrwall	Per-Erik Öhrn Per-Erik Öhrn/ Vanda Monaco-Westerståhl Robin Karlsson Robin Karlsson
1987	Tre operor om kärlek Anonym italiensk 1600-talskomp. Daniel i lejongropan Stig Gustav Schönberg (1986) Ian McQueen , Judith och Holofernes/Line of Terror (1987) D.Cimarosa , Il marito disperato/Den gifte stackar'n (1785)	Stefan Dässman Per Borin	Nils Spangenberg/ Patrik Sörling, koreograf Per-Erik Öhrn Robin Karlsson

1988	I.Hallström , Hertig Magnus och sjujungfrun (1867) Karolina Eiriksdóttir , Någon har jag sett (1988)	Per Borin	Per-Erik Öhrn/ Per-Erik Öhrn/ Misela Cajchanova Per-Erik Öhrn	Erik Ståhlberg Robin Karlsson
	D.Cimarosa , Den gifte stackar'n, repris med TV-insp.	Per Borin		Robin Karlsson
1989	C.Pallavicini , Messalina (1680) R.Keiser , Claudius/Der verdammte Staat-Sucht oder der verfluchte Claudius (1703) K.Eiriksdóttir , Någon har jag sett, repris, gästspel på Island, TV inspelning	Graham Treacher Alan Hacker Per Borin	Nils Spangenberg Åsa Melldahl Per-Erik Öhrn	Adelc Ånggård Tore Saether Messiana Thomasdóttir
1990	I.Hallström , Hertig Magnus och sjujungfrun, repris m TV-insp Möss och muser	Per Borin Robert Rydholm	Per-Erik Öhrn Torbjörn Lillieqvist	Erik Ståhlberg Inger Broström
1991	J.Forssell , Riket är Ditt (1991) J.Melani , Girello (1668), dockspelsopera ett flertal gästspel i Sverige och utomlands med Wasa Marionettopera	Thomas Schuback Mark Tatlow	Åsa Melldahl Wasa Marionettopera Nils Spangenberg Åsa Bogegård, koreograf	Ulrika Wolff Inger Broström Wasa Marionettopera
1992	H.Purcell , Prosperos dröm (efter Stormen, 1690-tal) F.F.Reichardt , Die Gelsterinsel/Andarnas ö (1798) efter Shakespeares Stormen	Clas Pehrsson B Tommy Andersson	Vanda Monaco-Westerståhl Åsa Melldahl koreograf Mats Isaksson	Elisabeth Åström Maria Geber
1993	A.Stradella , Artemisia/Il Trespulo tutore (1679) F.Paër , Mjölmanen/molinari (1805)	Clas Pehrsson B Tommy Andersson	Torbjörn Lillieqvist Nils Spangenberg	Jan Carlberg Bengt Gomér
1994	D.Cimarosa , Kärlekens missöden/1 sdegni per amore (1776) S.Mossenmark , Fru Björks öden och äventyr (1994) TV-inspelning, gästspel i Göteborg	Staffan Larson Petter Sundkvist	Richard Looft Lars Wassrin	Ann Bonander-Looft Ulla Ridderberg

Ett trettiotal av uppsättningarna har sänts i radio. Den åttonde TV-inspelningen sker 1994.

TACK!

Till Vadstena-Akademiens verksamhet 1994 har anslag erhållits från:
Kulturdepartementet/Riksdagens kulturutskott
Östergötlands läns landsting
Vadstena kommun

Bidrag har erhållits från:
Crafoordska stiftelsen
Kgl. Musikaliska Akademien
Stina och Erik Lundbergs stiftelse (KMA)
Stiftelsen Sigurd och Elsa Goljes minne
Föreningen Vadstena-Akademiens vänner
Statens Kulturråd
Svenska Rikskonserter

Huvudsponsorer:

Östgöta Enskilda Bank,
Saab-Scania AB

Företag som stöder Vadstena-Akademien:

TermoRegulator AB,
Walfrid Nilssons Bokandel AB,
Östgöta Stadshypotek i Motala.
Östgöta Branstodsbolag i Linköping.
Utvecklingsbolaget Birgitta,
Lecora AB,
Watchmarket (Klockmäster),
W-son Kläder,
Sterisol i Vadstena.
SKANSKA i Östergötland.

Vi tackar också:

Östgöta teatern i Linköping-Norrköping,
Norrköpings Symfoniorkester,
Linköpings Blåarsymfoniker,
Vadstena Folkhögskola,
Rydholms Färg och Foto AB i Vadstena,
Hallgrens plåt i Vadstena,
Stigs Ur i Vadstena,
Konsum i Vadstena,
Vadstena Antikvariat,
Kungsvalla IP i Vadstena,
Lärarhögskolan i Linköping,
Universitetet i Linköping,
Telia,
AB Motala Båtvarv,
Dramaten i Stockholm,
Jonas Gardell i Stockholm,
Ingrid Haking Raaby i Vadstena,
Christer Eke-Göransson i Vadstena,
Snickarna på Birgittas sjukhus i Vadstena